

Jubileumsutgaven av festivalen Borealis ble blant annet innledet med balinesisk musikk i Håkonshallen.

© ØRJAN DEISZ

Denne festivalen er ikke noe å være redd for

ANMELDELSE: Jeg innså at min frykt for Borealis var fullstendig malplassert.

KONSERT

Borealis' åpningsdag

Hva: Jubileumskonserten «An Exquisite Korps» og Dewa Alit & Gamelan Salukat

Hvor: Røkeriet USF og Hallen USF, i tillegg til Håkonshallen.

LA DET VÆRE KLINKENDE klart – jeg er ikke den som vanligvis går på festivalen Borealis. Hvorfor det, undrer du vel? I utgangspunktet skal jeg og en festival for eksperimentell og til dels avantgardistisk musikk være en god match, all den tid jeg gjerne søker og opphøyer slike uttrykk i litteraturen, populærmusikken og i kunsten. Jeg kan heller ikke skyldes på den såkalte «festspillangsten», en indre frykt for å omgås rike mennesker som

ter seg på et vis jeg ikke forstår og evner å delta i. Borealis har aldri vært den typen musikkfestival, med den type publikum.

Så hva er jeg redd for? Etter en hel dag som førstereis på Borealis har jeg innsett at min vegring og frykt var fullstendig malplassert. I det festivalen feirer sitt tjuende år, er det kanskje på tide. La meg ta dere med på halvguidet tour til Borealis åpningsdag, en ferd som inneholder alt fra folkemusikk og fergetur til balinesisk musikk og varm sider.

Kvelden innledes som åpningsdager flest, med taler og et mer helhetlig sammensatt program enn den gjengse festivaldagen. Det er høytidelig, for all del, men først og fremst familiært og upretensjøs, som når man løser slipsknuten på julaften og lar pinnekjøttmagen luften seg etter middag. Peter Meanwell og Rachel Louis leder aftenen.

MEANWELL UNDRER seg fra scenen over hvor mange blant festivalpublikumet som faktisk deltok i 2004. Jeg klarer så vidt å skimte en hånd, og det er ikke rart – festivalpublikumet er forbausende ungt. Det lover godt for Borealis sin fremtid. Dagens første musikalske innslag er Sjøforsvarets Musikkorps, dirigert av Halldis Rønning, som fremfører verk av norske (i hvert fall norgesbosatte) komponister, nærmere bestemt av Maja S.K. Ratkje, Ørjan Matre, Rebecka Ahvenniemi og Knut Vaage. Fremførelsen setter på godt vis tonen for hva Borealis forsøker å få til på sin jubileumsfestival – de forestiller seg programmet som en «exquisite corpse», en velkjent selskapslek hvor et papir brettes og hver deltaker får i oppgave å tegne hvert sitt lem, som til sammen utgjør en mangslungent, men helhetlig kropp.

» I den organiske lyden av metall som hamres, kjærtagnes og strykes, er det nesten som man kan høre sporet av elektronisk musikk.

» I den organiske lyden av metall som hamres, kjærtagnes og strykes, er det nesten som man kan høre sporet av elektronisk musikk.

Verkene er vidt forskjellige, men bærer i seg den samme rytmiske og melodiske lekenheten og villskapen. Vaages avsluttende verk «Lydfabrikken 4» tar det

lengst, hvor mulighetsrommet som ligger i Sjøforsvarets Musikkorps mange musikanter utforskes. Musikantene hveser, småsyrer og snurrer på røde slangeliknende gjenstander, og jeg tar meg i å flire. Eksperimentell musikk betyr ikke alltid grav alvor og konsentrert lytting med knausgårdske furer i pannen.

JEG HENTER JAKKEN min ved baren og gruer meg til østlands-været. Hele Bergen har i lengre tid vært preget av snø og ufysiske minusgrader. Jeg kan bare forestille meg hvor kaldt det blir i den nygamle innendørs – men likevel utendørs – arenaen Hallen USF. Til tross for både ullteppe og varm sider, en slags vestlandsk glühwein, er det utelukkende de poetiske og musikalske innslagene som varmer i det gamle industri-lokalet. En eminent vestlandstrio bestående av Berit Opheim, Sigbjørn Apeland og Nils Økland fremfører et knippe norske komposisjoner og står for en regelrett utsøkt musikalsk opplevelse. Til dels låter det som en slags folkemusikk-drone, men ofte er sprangene atskillig villere enn som så – blant annet blir Hallen hjemsoekt av et spøkelse, uten at jeg trenger å gå nærmere inn på det. Publikum klapper hjertelig, ikke bare for å holde varmen, i det poet Eira Søyseth brått dukker opp bak meg, i form av en høytaler. Kanskje er det hun som hjemsoeker verftet? Heldigvis oppdager jeg etter hvert at hun står trygt plassert på scenen og fremfører et bestillingsdikt.

Det var bare Opheims skjellsettende vokal som satte meg i en uvøren og lett nevrotisk sjelelig tilstand.

ETTER EN KORT, MEN NØDVENDIG varm fergetur fra Verftets badeplasser til ærverdige Håkonshallen, er det tid for dagens kanskje mest spennende musikalske inn-

slag. Dewa Alit er hjernen bak ensemblet Gamelan Salukat, som utfordrer og rekontekstualiserer balinesisk gamelan, en musikktradisjon som har inspirert en rekke moderne komponister her i vesten.

Utrolig nok viser det seg at Gamelan Salukat rent musikalsk ligger nærmest det uttrykket jeg skriver om til vanlig. Med lenge faser av repetisjon, små motiver og stillstand, avbrutt av vill rytmikk og vakre, intense melodier, i stadige rykk og jafs av intensivering og ro.

TIL TROSS FOR gjenkjennelsesfaktoren er det noe underlig her, noe vakkert jeg ikke helt får tak i hva er. Musikken berører meg dypt. I den organiske lyden av metall som hamres, kjærtagnes og strykes, er det nesten som man kan høre sporet av elektronisk musikk, i de gjentakende motivene. Lukker man øynene har spesielt den avsluttende delen motiver som nesten kan minne om gamle telelinjer. Fascinerende musikk, som er vanskelig å kategorisere. Publikum er også ellevt begeistret. Stående trampeklapp leder orkesteret ut i bergenskulden. I det jeg ser Bybanen ankomme, minnes jeg om Meanwells vits om metalmusikk, og den slår meg som treffende. Borealis er på sitt beste en påminnelse om musikkens rikdom og mangeslungethet, ja, men også om hvor mye felles de ulike uttrykksformene har. Jeg skal aldri vegre meg for å dra på festivalen igjen.

Joakim Randa Berthelsen
Anmelder